

Dr. h. c. prof. PhDr., DrSc.

**18. 9. 1940 (Vikartovce, okr. Poprad)*

Pôsobenie na fakulte: 1969 – 1972.

Pracovisko: Katedra psychológie.

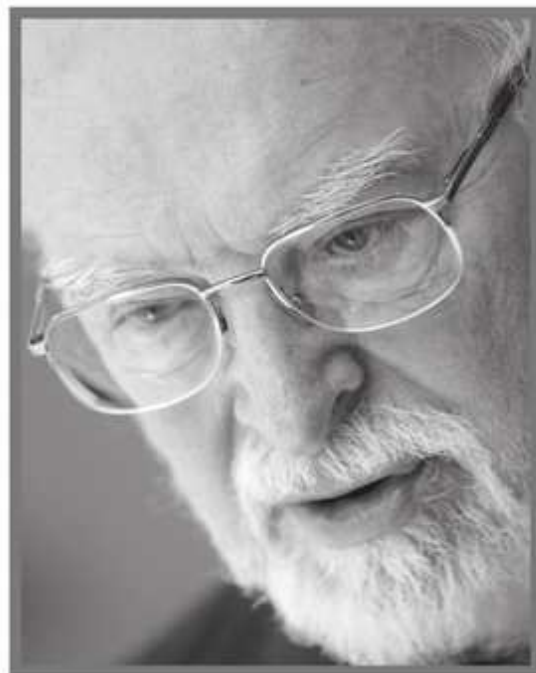
Pôsobenie mimo fakulty: Krajská pedagogicko-psychologická poradňa Košice (1972 – 1982),

Výskumný ústav detskej psychológie

a patopsychológie Bratislava (1982 – 1989),

Ministerstvo školstva SR (1990 – 1992),

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského Bratislava (1992 – 2010).

Profesijná biografia:

1957 – 1959: Pedagogický inštitút Martin (učiteľ 1. stupňa)

1963 – 1967: Filozofická fakulta UK Bratislava (psychológia)

1970: PhDr. (rigorózna práca *Profesiogram šičky*; FF UJEP Brno)

1992: DrSc. (doktorská dizertačná práca *Tvorivá osobnosť*; FF UK Bratislava)

1994: doc. (habilitačná práca *Tvorivosť v škole*; FF UK Bratislava; odbor pedagogika)

1997: prof. (odbor pedagogika; Súbor prác z teórie výchovy; FF UK, Bratislava)

2009: Dr. h. c. (Prešovská univerzita)

Odborný profil:

Vo vedeckej, výskumnej práci spočiatku venoval pozornosť psychológii osobnosti a tvorivosti – ich prepojeniu. Z tohto obdobia vzniklo niekoľko publikácií, ako napr. [1], [5], [8]. Pracoval na tvorbe programov rozvíjania tvorivosti žiakov a experimentálne dokázal ich účinnosť v rozvoji fluencie, flexibility, originality samostatnosti a motivácie žiakov. Vyvrcholením tejto vedeckej práce bola publikácia [6], kde rozpracoval tri teórie

(koncepty): 1. teóriu tvorivo-humanistickej výchovy; 2. teóriu KEMSAK (rozvíjanie kognície, emócií, motivácie, socializácie, autoregulácie a kreativity žiakov); 3. koncept tvorivého – heuristického vyučovania (heuristickú schému DITOR), ale aj delenie divergentných úloh a implementáciu týchto úloh do vyučovacieho procesu.

Ďalej pracoval na teóriách výchovy a na prehľade a hodnotení alternatívnych škôl; porov. publikáciu [13],

v ktorej rozpracoval klasifikáciu teórií výchov a načrtoť možné potenciality jednotlivých teórií. Publikácia [9] prispieva k rozširovaniu alternatívnych prístupov k výchove a vzdelávaniu na Slovensku.

Relatívne samostatným obdobím odbornej práce prof. Zelinu bola práca na školskej reforme. Podieľal sa na všetkých troch reformných dokumentoch – Duch školy, Konštantín, Milénium. Z nich najmä projekt Milénium [11], schválený vládou SR (2001) a následne parlamentom (2002), významne ovplyvnil slovenské školstvo, keďže na základe tejto koncepcie boli vypracované základné školské zákony – zákon o výchove a vzdelávaní (2008) a Zákon o pedagogických a odborných zamestnancoch (2009).

Významným aplikačnými prácami boli jeho výcvikové programy proti agresívnemu správaniu a preventívne programy drogových závislostí. Významné sú aj jeho aktivity pri tvorbe učebníc pedagogiky a psychológie pre stredné školy.

V súčasnosti sa venuje najmä otázkam skúmania a prevencie agresívneho, asociálneho správania žiakov a študentov, ako aj otázkam vzdelávania a výchovy znevýhodnených žiakov, najmä z marginalizovaných rómskych komunít a školskej politiky.

Za svoju činnosť získal napr. ocenenia: Veľká medaila svätého Gorazda udelená ministrom školstva (2002); Rad Ľudovíta Štúra udelený prezidentom republiky (2002).

Pedagogický profil:

V oblasti pedagogiky prednášal najmä teórie výchovy, alternatívne školstvo, metodológiu a školské reformy. V oblasti psychológie prednášal psychológiu osobnosti, všeobecnú psychológiu, psychológiu tvorivosti, poradenskú, školskú psychológiu a metodológiu.

Viedol 23 doktorandov, ktorí úspešne ukončili štúdium. Niektorí jeho žiaci z katedry psychológie UPJŠ dosiahli titul

profesora psychológie (J. Džuka, J. Výrost, V. Bačová, L. Lováš) a desiatka titul docentov.

Bibliografický výber:

- [1] Rozvoj tvorivosti detí a mládeže. Bratislava, 1990. 133 s. (Spoluautorka M. Zelinová.)
- [2] Rozhovor vo výchovnej, poradenskej a vzdelávacej praxi. Bratislava 1990. 185 s.
- [3] Humanizácia školstva. Bratislava 1993. 83 s.
- [4] Creativization and its barriers. Bratislava 1995. 91 s. (Spoluautorka M. Jurčová.)
- [5] Výchova tvorivej osobnosti. Bratislava 1995. 153 s.
- [6] Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava 1996 (1. vyd.); 2007 (2. vyd.); 2011 (3. vyd.). 241 s.
- [7] Aktivizácia a motivácia žiakov na vyučovaní. Prešov 1996. 71 s.
- [8] Ako sa stať tvorivým: metódy a formy tvorivého riešenia problémov. Šamorín 1997. 187 s.
- [9] Alternatívne školstvo. Bratislava 2000. 255 s.
- [10] Sloboda osobnosti alebo Malý kurz života o tom, ako sa stať samým sebou v modernom svete. Šamorín 2002. 133 s.
- [11] Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike na najbližších 15-20 rokov (MILÉNIUM). Bratislava 2002. s. (Spoluautori V. Rosa, I. Turek.)
- [12] Vzdelávanie Rómov. Bratislava 2002. 205 s. (Spoluautori D. Valachová, Z. Kadlečíková, A. Butašová)
- [13] Teórie výchovy alebo Hľadanie dobra. Bratislava 2004 (1. vyd.); 2010 (2. vyd.). 232 s.
- [14] Tvorivo-humanistická výchova znevýhodnených a rómskych žiakov. Bratislava 2006. 151 s. (Editor.)
- [15] Kvalita školy. Bratislava 2006. 147 s.

Skoncipoval prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc.